

Tsberning: Jeg vil blot tage mig den Frihed at spørge den ærede Minister, om der ved „Indførselstold“ menes den fulde Godtgjørelse, eller den Moderation, som i lignende Tilfælde sædvanlig har været givet, om det er den ærede Ministers Mening, at han vil have Frihed til at estergive den hele Indførselstold, eller om han vil blive staaende ved den Moderation, som sædvanlig er bleven givet. Saa vidt jeg har kunnet skjønne, er det den ærede Ministers Mening at ville have Berettigelse til at godtgjøre den fulde Indførselstold (Indenrigsministeren: Ja). Det troer jeg ikke vil være gavnligt; vi maae engang komme derhen, at Tolden paa den ene Side nedsettes saaledes, at det er en billig Beskatning og ikke en Beskyttelsestold; men naar vi ere komne derhen til, saa er det vist urigtigt at fritage Mogensomhelst fra at undergive sig denne billige og passende Beskatning. Dersom vi nu komme ind paa den Vej at frigive hele Tolden, saa er det vanskeligt at blive staaende indenfor Grændsen. Jeg troer, at med den Moderation, som almindelighed er tilstaaet, er man kommen ned til en saa lav Told, som Beskatningstolden omtrent maa være, og derfor troer jeg ikke, at man bør gaae derunder.

Der er et andet Punkt, som jeg heller ikke er saa ganske paa det Rene med. Der staaer nemlig i Udkastet: „at meddele saadan Concession paa et Tidsrum af indtil 50 Aar fra Banens Aabning at regne, uden at der betinges Tilbagekjøbsret.“ Hvad skal der blive af Banen, naar disse 50 Aar ere omme? Det maa jo dog ikke kunne være de Bedkommendes Ret saa at kunne nedlægge Banen, sælge den til Nedbrydning; det kan være deres Ret at sælge den som Jernbane, gjøre med den som Jernbane, hvad de ville, men man kan umulig taale, at de skulde kunne sælge den til Nedbrydning. Dersom saa den ærede Minister vil sige: Ja, naar de kunne sælge den til Nedbrydning, og Staten har lyst til at have den Bane, saa har den jo Midler til at købe den paa de billigste Vilkaar, den kan faae, saa svarer jeg, at dersom Staten var en Privatmand og kunde saa godt ved sine finantistelle Foretagender fryde i Skjul som den private Mand, saaledes at

Staten kunde lade hyde ved en saadan Leilighed, uden at de Bedkommende havde mindste Anelse om, at den ogsaa optraadte, saa var Sagen ganske simpel, saa var det den gunstigste Stilling, man kunde have; men saasnart de Paagældende vide, at Staten er med som Bydende, saa ville de overmaade let bringe Staten til at købe dyrere, end den ellers vilde komme til. Dersom man derfor kunde tage nogen Forholdsregel, hvorved man kom bort fra denne Vanskelighed, troer jeg, at det vilde være gavnligt. Det var disse to Hovedpunkter, som jeg troede at burde fremhæve ved denne Lov.

Jeg skal dog til Slutning tilføie, at det er mig kjært at see, at man er gaaet ind paa den i Lovudkastet foreslaaede simple Løsning af denne Opgave; det er den eneste, troer jeg, hvorved vi kunne komme til at vinde den Uafhængighed for vore særlige Anliggender, som er saa vigtig for os.

Indenrigsministeren: Hvad det første Spørgsmaal angaaer, skal jeg svare, at jeg troer, at det fremgaaer klart, idetmindste burde det fremgaae klart, af Lovforslagets § 2, at det, der er foreslaaet, virkelig gaaer ud paa en Bemyndigelse til at indrømme den fulde Toldgodtgjørelse. Jeg troer ikke, at det kan erkendes, at der i den Henseende er nogen almindelig bestemt Regel eller Vedtægt fra den tidligere Tid, hvortil der kan henvises. I nogle Tilfælde har der nemlig været indrømmet den fulde Godtgjørelse, i andre Tilfælde derimod har der været Spørgsmaal om en Begrænsning til 5% og saa videre. Naturligviis er dette et Punkt, hvorom der kan være forskellige Meninger, og jeg skal ganske henstille det til Rigsdagens egen Afgjørelse. Smidtidigt forekommer det mig, at det dog er mindre principmæssigt at ville begrænse Toldgodtgjørelsen. Det synes mig nemlig, at man ad denne Vej kommer til indirecte at ville fastsætte — hvilket jo næsten ogsaa blev antydnet af den ærede Rigsdagsmand (Tsberning) —, hvad der skal anses for den rigtige Told for slike Gjenstande, ikke en Beskyttelsestold, men en Finantstold. Det synes mig dog at ligge nær, at man, naar man vil fremme